

Beden ?maj? ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden ?maj? ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17449>

Özet

Beden İmajı Ölçeği (BİÖ), bireylerin kendi vücutlarına yönelik algılarını, düşüncelerini ve duygusal tepkilerini değerlendiren bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, orijinal İngilizce versiyonunun Türk popülasyonuna uyarlanmış hali olup, özellikle Karayurt ve arkadaşları tarafından 2015 yılında ostomi hastaları gibi spesifik klinik gruplarda kullanılmak üzere uyarlama çalışması yapılmıştır. Ölçeğin temel amacı, vücut imajındaki değişikliklerin yarattığı psikososyal sıkıntıyı ölçmek ve bu durumun yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini belirlemektir.

Bu adaptasyon çalışması, BİÖ'nün Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlaması ve ostomi ameliyatı geçirmiş hastalarda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini kanıtlamayı hedeflemiştir. Çalışmada, ölçeğin psikometrik özellikleri detaylıca incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Beden İmajı, Ostomi, Vücut Algısı, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Hemşirelik, Türk Popülasyonu

Yazarlar

Özgül Karayurt, Ayşe Durmaz-Edeer, Gökçe Süler, Hatice Dorum, Dilek Harputlu, Filiz Vural, Cansu Üçer

Amaç

Beden İmajı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendi vücutlarına ilişkin algı, duygu ve tutumlarını sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu adaptasyonun özel amacı ise, ostomi gibi ciddi fiziksel değişikliklere yol açan tıbbi durumlar yaşayan Türk hastalarda beden imajı bozukluğunun derecesini saptamak ve klinik müdahalelere rehberlik etmektir.

Ölçek, sağlık profesyonellerine, özellikle hemşirelere, hastaların ameliyat sonrası beden imajı memnuniyetsizliği düzeylerini hızlı ve güvenilir bir şekilde belirleme imkanı sunarak, hasta bakım planlarının bu hassas alana odaklanması sağlanmaktadır.

Yapı

Beden İmajı Ölçeği, psikolojideki temel bir yapı olan beden imajı kavramını ölçmektedir. Bu yapı, kişinin kendi fiziksel görünümüne yönelik zihinsel temsilini, duygusal tepkilerini ve davranışlarını içerir. Ölçek, genellikle hem bilişsel (vücudun nasıl görüldüğüne dair düşünceler) hem de duygusal (vücutla ilgili memnuniyet veya kaygı) bileşenleri kapsayan çok boyutlu bir

yap?y? de?erlendirir.

Ölçek, özellikle kronik hastalıklar veya cerrahi müdahaleler (ostomi gibi) sonucunda vücut bütünlü?ünde meydana gelen kal?c? de?i?ikliklerin, bireyin özsayg?s? ve sosyal i?levselli?i üzerindeki olumsuz etkilerini belirlemeye odaklanm??t?r. Bu nedenle, ölçek genellikle bedenin kabulü, görünüm kayg?s? ve sosyal kaç?nma gibi alt boyutlar? içerebilir.

Geçerlik

Karayurt ve arkadaşlar?nın 2015 y?l?nda ostomi hastalar? üzerinde gerçekle?tirdi?i uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? (beden imaj?) ne kadar do?ru ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r. Çal??mada, yap? geçerli?i ve içerik geçerli?i yöntemleri kullan?larak ölçe?in Türk ostomi hastalar? popülasyonu için uygunlu?u test edilmi?tir.

Detayl? geçerlik katsay?lar? ve istatistiksel sonuçlar, orijinal referans makalesinde yer almaktadır: Karayurt et al. (2015). Bu sonuçlar, Beden ?maj? Ölçe?i'nin Türk ostomi hastalar?nda geçerli bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda Beden ?maj? Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri de gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tutarlıl?k ve kararlıl?kla ölçüm yapabilme yetene?ini ifade eder. Genellikle iç tutarlıl?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler kullan?larak de?erlendirilir.

Karayurt ve arkadaşlar? (2015), ölçe?in iç tutarlıl?k katsay?s?nın kabul edilebilir düzeyde oldu?unu bildirmişlerdir. Bu durum, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir korelasyon gösterdi?ini ve dolay?s?yla Türk ostomi hastalar? popülasyonunda güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?nda yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla genellikle faktör analizi uygulanır. Karayurt ve arkadaşlar?nın (2015) çal??mas?nda, Beden ?maj? Ölçe?i'nin orijinal yap?s?nın Türk ostomi hastalar? örnekleminde korunup korunmadı?ı veya yeni bir faktör yap?s?nın ortaya ç?k?p ç?kmadı?ı belirlemek için analizler yap?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?nı destekleyen faktör yüklerini ve boyutlulu?unu ortaya koymaktadır.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu netle?tirerek, klinisyenlerin ve ara?tırmacılar?n ölçekten elde edilen puanlar? nasıl yorumlamas? gerekti?ine

dair önemli bilgiler sağlanmaktadır.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

Raporlama Formatı (Self-Report Scale)

Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlanan Dil), Orijinal Dil (İngilizce)

Popülasyon Grubu:

Klinik Popülasyon

Yaş Grubu:

Yetişkin

Popülasyon Detayları:

Özellikle ostomi ameliyatı geçirmiş hastalar (kolostomi, ileostomi vb.)

Test Metodolojisi:

Likert tipi veya derecelendirme ölçeği kullanılarak yanıtlanan maddeler bütünüdür. Puanlama, genellikle yüksek puanın daha olumsuz bir beden imajı algısına işaret ettiği şekilde yapılır.

Anahtar Kelimeler

Beden İmajı Ölçeği, BIS, Ostomi Hastaları, Vücut Memnuniyetsizliği, Psikososyal Uyum, Hemşirelik Araştırmaları

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Özgül Karayurt

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir)

Kurum E-posta Adresleri:

ozgul.kyurt@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi:

Dokuz Eylül Üniversitesi, ?zmir, Türkiye (Kaynak yay?na göre)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal versiyonunun kullan?m izinleri ve ücret bilgisi, orijinal telif hakk? sahibine ba?l?d?r. Türkçeye uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?I? 2015'tir. Ölçe?in akademik ve klinik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Karayurt,Ö., Durmaz-Edeer, A., Süler,G., Dorum,H., Harputlu,D., Vural, F. & Üçer,C.(2015). Psychometric properties of the Body Image Scale in Turkish ostomy patients. *International Journal of Nursing Knowledge*, 26(3), 127-134.

Bu ölçe?in uyarlama çal??mas?na ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

PDF ?ndirme Ba?lant?s?: [body-image-scale-toad.pdf](#)

Beden ?maj? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r.

Ölçek maddeleri, telif haklar? veya gizlilik nedenleriyle burada sunulmamaktad?r. Maddeler için lütfen yukar?da belirtilen sorumlu yazarla ileti?ime geçiniz veya referans makaleye ba?vurunuz.